

SƏNƏTİNƏ VURĞUN İNSAN

Elçin MƏMMƏDOV

*Bakı Dövlət Universiteti "Kitabxanaların kompüterləşdirilməsi"
ETL-nin aparıcı elmi işçisi, fizika-riyaziyyat elmləri ezrə fəlsəfə doktoru*

Mən Abuzər müəllim haqqında ilk dəfə hələ tələbə olarkən eşitmişdim. Boş vaxtlarımızda tələbə yoldaşlarımızla bəzən universitetdəki tanınmış müəllimlər barədə danışdıq. Belə müəllimlərdən biri də BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, Əməkdar elm xadimi, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Xələfov idi. Mən Abuzər müəllimi o vaxtlar yaxından tanımasam da, bizimlə bir kursda oxuyan tələbə yoldaşım Azad onun haqqında o qədər danışmışdı ki, artıq hər kəsdə bu müəllimin elmi biliyi, bacarığı, yüksək pedaqoqluq qabiliyyəti barədə fikir formalaşmışdı.

İllər otdü, mən BDU-nu bitirdim, təyinatla AMEA-nın Mexanika və Riyaziyyat İnstitutuna işə qəbul olundum. Tale elə gətirdi ki, 2002-ci ilin fevralından Abuzər müəllimin işlədiyi Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsində informatikaya aid müxtəlif fənləri tədris etməyə başladım. Elə həmin vaxtdan başlayaraq Abuzər müəllimlə daha yaxından tanış oldum və onunla tez-tez görüşdüm. Abuzər müəllim mütəmadi olaraq mənim işlərimə maraqlanır, maraqlı məsləhətlər verirdi.

Mən Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsində işlədikcə yeni fənləri tədris etməyə başladım, bunlardan biri də magistratura pilləsində tədris olunan "Avtomatlaşmış kitabxana-informasiya sistemlərinin proqram təminatı" fənni idi. Bu fənnin tədrisi ilə bağlı Abuzər müəllim dəfələrlə maraqlı təkliflərini verirdi və mən sonradan bildim ki, bu fənn Abuzər müəllimin rəhbərlik etdiyi Kitabxanaşünaslıq kafedrasının dərslərinə aiddir, beləliklə, Abuzər müəllimin öz işinə, kafedrasının işinə necə tələbkar olduğunu anladım.

Yadımdadır, 2008-ci ilin oktyabr ayının ortaları idi. Mən Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsində dərslərdə idim. Dərslərdən çıxanda Abuzər müəllimlə rastlaşdım. O, yenə adəti üzrə mənimlə hal-əhval tutdu, işlərimlə maraqlandı, sonra məni öz otağına dəvət etdi və rəhbərlik etdiyi "Kitabxanaların kompüterləşdirilməsi" Elmi Tədqiqat Laboratoriyası haqqında, laboratoriyada görülən işlər barədə geniş məlumat verərək bildirdi ki, laboratoriyada aparıcı elmi işçi ştatı boşdur və mənim də bu işlə maraqlanmağımı, ya özümün, ya da bu işi apara bilən digər bir mütəxəssis olarsa, ona bildirməyimi xahiş etdi. Mən bu barədə fikirləşəcəyimə və mütləq bir iş görəcəyim barədə ona söz verdim.

Abuzər müəllimin laboratoriyaya aparıcı elmi işçi vəzifəsini aparmaq işini təklif etməsi mənim üçün gözlənilməz oldu. İndiyə qədər mən yalnız fa-

kültədə dərslər aparmışdım. Laboratoriyada işləməyə razılıq versəm, buranın işlərini apara biləcəyəmmi? – bu sual üzərində bir xeyli fikirləşdim.

Nəhayət, mən özlüyümdə bu işin öhdəsindən gələ biləcəyimə özümü inandırdım və bir dəfə fakültəyə gələndə Abuzər müəllimin otağının qapısını döyüb, icazə istədim. Abuzər müəllim “buyur, icəri” dedi, qalxıb, əl verib mənimlə görüşdü, sonra mənə yer göstərdi. Oturduq. Məni baxışından anladı, deyəsən, “iş həll etmişən” - deyərək kimi təklif etdiyimi soruşdu. Bir qədər keçdi. Mən davam etdim. “Bu işi mən apararam”- dedim. Abuzər müəllimin dodağında təbəssüm yarandı və mənə bildirdi ki, lazım olan sənədləri hazırlayıb, qısa müddət ərzində ona gətirim, rektorun qəbuluna gedəcəkdir. Abuzər müəllim dediyi kimi də etdi. Mən tələb olunan sənədləri toplayıb gətirdim və Abuzər müəllim çox qısa müddət ərzində mənim sənədlərimi rektorun qəbuluna apardı.

Tezliklə məni rektorun qəbuluna çağırıldı və məsələ həll olundu, məni “Kitabxanaların kompüterləşdirilməsi” Elmi Tədqiqat Laboratoriyasına yarım ştat vahidində işə götürdülər. İşə başlayan günlərdə mənim üçün xeyli çətin oldu. Çünki laboratoriyanın işləri çoxşaxəli idi: laboratoriyada elmi tədqiqat işləri yerinə yetirilməklə yanaşı, kitabxanaya aid olan məlumatlar cəmləndirilirdi. Lakin Abuzər müəllimin tövsiyələri və göstərişləri sayəsində bütün çətinliklər aradan qalxdı.

“Kitabxanaların kompüterləşdirilməsi” Elmi Tədqiqat Laboratoriyası əsas binada – Elmi Kitabxanada yerləşdiyi üçün laboratoriyaya işə qəbul olunandan sonra Abuzər müəllimin rəhbərlik etdiyi Kitabxanaşünaslıq kafedrasına tez-tez gedir, laboratoriyanın işləri ilə əlaqədar ondan məsləhətlər alırdım. Abuzər müəllim laboratoriyanın yerinə yetirdiyi işlərlə dərindən maraqlanır, elmi-tədqiqat planı əsasında nəzərdə tutulan mövzuların işlənilməsində dəyərli məsləhətlərini verirdi. Abuzər müəllim hər dəfə çox maraqlı təkliflər verərdi. Təklifəri və fikirləri çox yığcam, konkret məsələlərin həllinə həsr olunurdu. İş planları hazırlananda da Abuzər müəllimin maraqlı təklifləri əsasında hazırlanardı.

Abuzər müəllim BDU Elmi Kitabxanasına da diqqətini və qayğısını əsirgəməirdi. Hər dəfə laboratoriyaya gələndə kitabxanada görülən işlərlə maraqlanır, elektron kataloqa daxil olunan ədəbiyyatları soruşur, eyni zamanda texniki təminatla bağlı məlumat əldə edirdi. Bir məsələni də qeyd etmək lazımdır ki, Abuzər müəllim hələ 10-15 il əvvəl kitabxana işində ənənəvi üsullardan fərqli olaraq muasir informasiya texnologiyasını tətbiq etməyə və kitabxanaların avtomatlaşmasını təmin etməyə çağırmışdı. Məhz buna görə də onun ideyası əsasında respublikadada ilk dəfə olaraq 1999-cu ildə “Kitabxanaların kompüterləşdirilməsi” Elmi Tədqiqat Laboratoriyası yaradılmış və bu günə qədər böyük nailiyyətlər əldə etməklə şərəfli bir yol keçmişdir. O, təcrübəli pedaqoq olmaqla yanaşı həm də daim öz üzərində işləyən yaradıcı

alimdir. Hər dəfə onun yanında olanda o mənə, kitabxana işi, müasir informasiya texnologiyalarının kitabxanalara tətbiqi, kitabxanaların avtomatlaşdırılması və s. sahələrə aid rus və digər xarici dillərdə ədəbiyyatlar göstərirdi. Söhbət əsnasında məlum olurdu ki, Abuzər müəllim bu kitablarla artıq tanış olub və burada olmayan maraqlı fikirlərini bizimlə bölüşərdi.

Son illər respublikamızda ilk dəfə olaraq BDU-da elektron kitabxananın yaradılması da Abuzər müəllimin rəhbərliyi ilə yerinə yetirilmişdir. Abuzər müəllim ilk dəfə olaraq respublika ali məktəblərinin kitabxanalarının konsepsiyasını işləyib hazırlamışdır. Hər dəfə onun yanında olanda ondan bir yeni məlumat öyrənirdim. Bəzi hallarda Abuzər müəllim doğma Göycə mahalından söhbət salar, o vaxtkı kişilərdən danışdı. Belə söhbətlər çox maraqlı olduğundan adam vaxtın necə keçdiyini hiss eləməirdi.

Abuzər müəllim həm də BDU-da nəşriyyat surasının sədri vəzifəsini aparır. Hər hansı bir məsələ ilə əlaqədar Abuzər müəllimin yanına gedəndə onun otağının qarşısında böyük bir növbənin olduğunu görürdüm. Burada fakültənin və BDU-nun digər fakültələrinin əməkdaşları, habelə respublikamızın müxtəlif regionlarından Abuzər müəllimə pənah gətirmiş insanlar olardı. Maraqlısı budur ki, Abuzər müəllim bu insanların hər biri ilə danışmağa vaxt tapır və onların problemlərinin həllinə kömək göstərirdi.

Abuzər müəllim kitabxanaçı olmağı ilə fəxr edir. Heç yadımdan çıxmaz. M.F.Axundov adına Milli Kitabxanada Abuzər müəllimin rəhbərliyi ilə nəşr olunan “Kitabxanaşünaslıq və informasiya” jurnalının təqdimat mərasimində o, maraqlı məruzə ilə çıxış etdi və sonunda “Kitabxanaçı peşəsi bütün peşələrdən şərəflidir və mən kitabxanaçı olmağımla fəxr edirəm” - dedi. Onun çıxışı gurultulu alqışlarla qarşılandı və bir neçə dəqiqə zalın sukutunu pozdu.

Abuzər müəllim haqqında hər kəs maraqlı məlumatlar yaza və söyləyə bilər. Mən inanıram ki, o BDU-da işlədiyi müddətdə hər kəsə köməklik göstərmiş və gənc nəslin formalaşmasında, onların kitabxanaşünaslıq elminin nailiyyətlərinə yiyələnməsində onun müstəsna əməyi olmuş və əminəm ki, hələ bundan sonra da neçə-neçə alimin, müəllimin yetişməsində Abuzər müəllimin böyük rolu olacaqdır.

Öz işinə və rəhbərlik etdiyi kollektivə tələbkar olan, qayğıkeş, səmimi və xeyirxah insan Abuzər müəllim sənətinin vürğünüdür. Abuzər müəllim 80 yaşın ərəfəsindədir. Bu münasibətlə Abuzər müəllimi təbrik edir, ona möhkəm cansağlığı və respublikamızda kitabxanaçılıq elminin inkişafında yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıram.